

द्वितीयोऽध्यायः

साङ्ख्ययोगः

ततः किं वृत्तमित्यपेक्षायाम् -----

त्यानंतर काय झाले अशा अपेक्षेची पूर्ती करत -----

सञ्जय उवाच ।

संजय बोलला

तं तथा कृपयाविष्टमश्रुपूर्णाकुलेक्षणम् ।

विषीदन्तमिदं वाक्यमुवाच मधुसूदनः ॥ १ ॥

हृदयी करुणा आणि नयनी पाणी, अशा विषादपूर्ण अवस्थेमधिल अर्जुनास, मधुसूदन असे वाक्य बोलले----- ॥१॥

तं तथेति । अश्रुभिः पूर्णे आकुले ईक्षणे यस्य तम् । तथोक्तप्रकारेण विषीदन्तं तमर्जुनंप्रति मधुसूदनः इदं

वाक्यमुवाच ॥१॥

ज्याचे डोळे पाण्यानी भरत, उपरोक्त प्रकारे विषादग्रस्त झालेल्या अर्जुनास, मधुसूदन असे वाक्य बोलले. ॥१॥

तदेव वाक्यमाह

तीच वाक्ये सांगतो आहे

श्रीभगवानुवाच ।

श्रीभगवान बोलले

कुतस्त्वा कश्मलमिदं विषमे समुपस्थितम् ।

अनार्यजुष्टमस्वर्ग्यमकीर्तिकरमर्जुन ॥ २ ॥

अशा संकठकाळी, अरे अर्जुना! सत्पुरुषांनी कधीहिं न अंगिकारलेले, अधोगतीला नेणारे, दुष्कीर्तिकारक आणि

स्वर्गापासून वंचित करणारे असे हे काळेबेरे (विचार) तुझ्या मनामधे कोढून आले ? ॥२॥

कुत इति । कुतो हेतोः । त्वा इति त्वाम् । विषमे सङ्कटे इदं कश्मलं समुपस्थितमयं मोहःप्राप्तः । यत आर्यैरसेवितम् ।

अस्वर्ग्यमधर्म्यमयशस्करं च ॥२॥

अशा संकठकाळी, असे हे काळेबेरे (विचार) तुझ्या मनामधे कोढून आले ? कारण हे सत्पुरुषांनी कधीहिं अंगिकारलेले

नाहि, स्वर्गापासून वंचित करणारे असे हे (विचार) अधोगतीला नेणारे तसेच दुष्कीर्ति करणारे देखिल आहे. ॥२॥

तस्मात्-----

तेव्हा-----